Oldehoofsterkerkhof 2
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden
Telefoon 14 058

www.leeuwarden.nl
E-mail gemeente@leeuwarden.nl

KVK-nummer 59734817
BTW-nummer NL 0019.03.664.B01

Gemeente Leeuwarden

Aan de gemeenteraad

Onderwerp	Motie Leg geen tegel in de weg voor de wandelaar
Uw kenmerk	-
Ons kenmerk	2025-075393
Dienst	Fysiek Domein
Sector	Inrichting en Beheer Buitenruimte
Contact	14 058, Hylke Faber
Bijlagen	
Datum	8 april 2025

Geachte leden van de gemeenteraad,

Op 6 november 2024 heeft uw raad de motie: “leg geen tegel in de weg voor de wandelaar” aangenomen. In het dictum van de motie wordt het college verzocht:

1. Zo snel als mogelijk een proactieve inventarisatie te doen naar de werkelijke condities van onze straten/stoepen in onze gemeente.
2. Te komen met een plan van aanpak om de geïnventariseerde knelpunten/ondermaatse condities zo snel als mogelijk te kunnen verhelpen.
3. De raad binnen zes maanden te informeren over de mogelijkheden, kosten en verwachte inzet om de condities van onze straten/stoepen binnen de gemeente Leeuwarden versneld te verbeteren/herstellen.

Algemeen

We zijn ons ervan bewust dat er een opgave ligt met betrekking tot het onderhoud van trottoirs. We waarderen het dat uw raad met deze motie aandacht voor dit onderwerp vraagt. Wel zijn er redenen waarom we de opgave in een bepaalde volgorde oppakken. Graag lichten we dat onderstaand toe. Vanzelfsprekend zijn wij bereid om uw raad in een informerende bijeenkomst een nadere toelichting te geven waarin ook ruimte is voor beantwoording van vragen.

Kaders

In het coalitieakkoord *“Nu investeren in de toekomst”* wordt fors ingezet op het op orde brengen en houden van de duizenden kapitaalgoederen waarvoor wij verantwoordelijk zijn. In de door uw raad vastgestelde nota “beheer en

onderhoud kapitaalgoederen openbare ruimte" zijn de kaders en uitgangspunten hiervoor uitgewerkt en vastgelegd. Voor de categorie verhardingen geldt een zogenoemde norm gestuurde aanpak. Dit betekent dat er normen gesteld worden aan zowel de aanpak als het kwaliteitsniveau. We kennen hierin twee normen; de Wegenwet en het kwaliteitsniveau conform CROW. De wegbeheerder moet volgens de Wegenwet zorgen voor het onderhoud en de veiligheid van openbare wegen. Dit omvat het repareren van gaten, verwijderen van obstakels en bijvoorbeeld zorgen voor duidelijke verkeersborden en verlichting. Zijn we hierin nalatig en er ontstaat een ongeval dan kan de wegbeheerder aansprakelijk worden gesteld. Daarnaast is er het gehanteerde kwaliteitsniveau "CROW gemiddeld basis" als ondergrens voor verantwoord wegbeheer van toepassing.

Reactie op de motie

Onderstaand geven we per gesteld verzoek in het dictum van de motie een reactie.

1. Proactieve inventarisatie naar de werkelijke condities

In onze werkwijze inspecteren we elke 2 jaar het volledige areaal aan verhardingen (in totaal 8.274.616 m2). We houden ons hierbij aan de werkwijze die landelijk is voorgeschreven (CROW publicatie 146). Zo weten we zeker dat we de inspecties uniform doen en dat de inspecteurs gekwalificeerd zijn. Daarmee worden fluctuaties per inspectieronde voorkomen. Wij beschouwen deze informatie als een actuele en pro-actieve inventarisatie op de schaal van ons gehele beheergebied.

Deze inspectieresultaten worden vervolgens ingelezen in ons beheersysteem (GBI-World). Binnen het beheersysteem hebben we inzicht in zowel de vaste gegevens van ons areaal ("wat hebben we, aanlegjaren, enz.") alsook de variabele kwalitatieve gegevens ("hoe ligt het erbij"). Om de data behapbaar te maken is de ca. 8.3 miljoen vierkante meter aan verhardingen onderverdeeld in 47.066 "wegvakonderdelen". Op basis van de inspecties stellen we een meerjaren onderhoudsplanning (MJOP) op. Deze wordt vervolgens afgestemd met de andere opgaven die er spelen, wat kan leiden tot bijstelling van de planning.

Naast deze (proactieve) werkwijze krijgen we ook vragen/meldingen van burgers en signaleringen van eigen medewerkers. Deze meldingen gaan vaak over klein onderhoud en kunnen we relatief snel oppakken. We streven ernaar dat we meldingen kunnen voorkomen, maar het aandeel meldingen zal nooit nul worden.

Met bovenstaande aanpak hebben we de werkelijke conditie van de straten/stoepen in onze gemeente inzichtelijk.

2. Te komen met een plan van aanpak

Bij het beoordelen van de conditie van de verhardingen gaan wij uit van de door uw raad vastgestelde kaders. Hieraan voldoen we. Dit betekent (in de technische uitleg) dat we voldoen aan de gestelde opgedragen norm “gemiddeld basis”. Antea Group B.V. voert de bovengenoemde tweejaarlijkse kwaliteitscontrole voor ons uit. De meest recente weginspectie is van januari 2024.
Het “gemiddeld” voldoen betekent niet dat alle wegvakonderdelen even goed scoren. Een deel van de wegvakken scoort hoger en een deel scoort een lager niveau. De voornaamste oorzaken van de laatste categorie zijn:

- Boomwortels; in het verleden werden groeiplaatsen anders/kleiner aangelegd dan tegenwoordig. In combinatie met een hoge grondwaterstand zorgt dit voor veel boomwortelopdruk en daardoor scheefliggende tegels. Het kappen van wortels is tot een bepaalde dikte mogelijk zonder dat dit de vitaliteit van de boom verder onder druk zet, maar deze “oplossing” is vaak van korte duur. In buurten waar we deze problematiek zien, kijken we naar oplossingen zoals hieronder genoemd bij ‘wijkgerichte aanpak’.
- Glasvezelaanleg; in alle dorpen zijn alle trottoirs recent twee keer opengebroken voor de aanleg van een glasvezelnetwerk. Op basis van de Telecommunicatiewet hebben we als gemeente een gedoogplicht voor deze kabelwerkzaamheden. Na aanleg van het glasvezelnetwerk voldoet het merendeel van deze bestrating in de praktijk eerst niet aan de geldende normen. Wij hebben dit voorzien en hebben onze onderhoudsplanningen hierop afgestemd.
- Wijkgerichte aanpak; in diverse wijken moet (veel) meer gebeuren dan alleen het onderhoud aan stoepen. Denk bijvoorbeeld aan Heechterp/Schieringen of in bredere zin Leeuwarden-Oost. Ook in Huizum West staan grootschalige plannen op stapel. Het betreft onder andere rioolvervangingen, klimaatmaatregelen, aanleg warmtenetten, vervanging bomen en vergroening. Voor deze gebieden geldt dat we momenteel uitsluitend het strikt noodzakelijke aan regulier onderhoud uitvoeren omdat er in de nabije toekomst sprake is van volledige reconstructie.

Met deze beperkende factoren achten wij een tussentijdse grootschalige herstelactie in gebieden waar andere werkzaamheden zijn gepland niet opportuun. Dat zou leiden tot kapitaalvernietiging.

Rekening houdend met het inzicht in de condities en de bovenstaande inzichten zetten we voor de aanpak van de verbetering van de verhardingen in op de volgende acties:

a. de reguliere onderhoudsplannen zoals ‘klein- en midschalig elementenonderhoud” a € 1,66 mln/jr en onze grootschalige onderhoudsplannen a € 6.8 mln/jr, deze gaan onverminderd door;
b. het herstel van verhardingen bij de glasvezeltracés. Dit wordt gedekt binnen de reguliere onderhoudsmiddelen én door de geïncasseerde beheer- en degeneratiekosten die in rekening zijn gebracht bij de telecombedrijven;

c. het vanuit beheer zelf ook herstraten van veel voetpaden in de dorpen. Dit werk was uitgesteld in verband met de aanleg van glasvezel; vanaf 2025 wordt er in ieder geval 3 jaar lang € 800k/jr specifiek besteed aan herstraten van trottoirs in de dorpen;
d. de aanpak van de boomwortelproblematiek. In het u in januari toegezonden Uitvoeringsprogramma Vergroening zijn diverse maatregelen opgenomen die ook bijdragen aan de verbetering van de verhardingen. Het betreft de verbetering van 6.000 groeiplaatsen, het verwijderen overbodige verharding en het vervangen van 5.300 zieke en zwakke bomen (inclusief aanpak groeiplaatsen). Voor 2025 en 2026 is hiermee circa € 1,5 mln. gemoeid;
e. Kleinschalige gevaarlijke situaties worden hersteld door de eigen dienst of aannemers. Daarbij wordt rekening gehouden met andere geplande werkzaamheden.

3. De raad binnen zes maanden te informeren over de mogelijkheden, kosten en verwachte inzet

Bovenstaand is aangegeven welke aanpak wij hanteren en tegen welke beperkingen we in de uitvoering aanlopen. Bij de genoemde acties onder 2 is de inzet benoemd en zijn de beschikbare middelen die daarvoor worden benut aangegeven.

Met deze acties wordt de komende periode ingezet op de verbetering van de verhardingen en vooral stoepen. Bovendien hebben we met de beide glasvezelbedrijven duidelijke afspraken gemaakt over oplevering van het (straat)werk. Er is een verlengde garantietermijn afgesproken en er volgt een beoordeling van het straatwerk. Het versneld verbeteren/herstellen van trottoirs is mogelijk in gebieden (vooral de dorpen) waar recent glasvezel is aangelegd. Dit is en wordt opgepakt met de acties genoemd onder b. en c.

Daarnaast onderzoeken we de mogelijkheid om de capaciteit van de straatploegen van de eigen dienst te vergroten. Daarmee kan de inzet bij actie e. worden geïntensiveerd.

Samengevat voldoen de wegvakken met het reguliere beheer aan het basisniveau óf staan ze op de planning voor herstel. Als uw raad kaderstellend het niveau van de verhardingen wil verhogen naar ‘hoog niveau’ vraagt dat een nader onderzoek naar mogelijkheden, beperkingen en kosten.

Afrondend
Met deze brief verwachten we de door u gestelde vragen in de motie vooreerst beantwoord te hebben. Wij zijn graag bereid om tijdens een informerende bijeenkomst een nadere toelichting te geven op deze aanpak en acties.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Leeuwarden,

burgemeester.

secretaris.

**Dit document is rechtsgeldig digitaal ondertekend.*